

Det började i blygsam skala i slutet på 1990-talet. Men de senaste åren har Svevind, med säte i Umeå, utvecklats till en av de mest betydelsefulla aktörerna på den svenska vindkraftsmarknaden.

Svevinds resa från mindre projekt till Europas största vindkraftspark

Till sommaren inleds på allvar bygget av Europas största landbaserade vindkraftspark i Markbygden väster om Piteå. Det är också ett av de största planerade industriprojekten inom EU. En investering på drygt 70 miljarder kronor.

Svevind etablerade sig i Sverige 1998. Bolaget startades av Wolfgang Kropp och Wolfgang Degelmann som bland annat uppförde två vindkraftverk utanför Skäggs på Gotland. Fyra år senare, 2002, anställdes nuvarande delägaren och operative chefen, Mikael Kyrk, som projektledare.

- Min uppgift var att få fart på verksamheten. Hitta lämpliga platser för etablering av svensk vindkraft, berättar Kyrk. I sin hand fick han en färsk rapport från meteorologiska institutionen vid Uppsala universitet.

- De hade studerat och jämfört vindförhållanden i Sverige.

Det var en intressant kartläggning och ett helt nytt sätt att

kartera vind. Rapporten blev ett mycket bra och värdefullt

verktyg i vårt fortsatta arbete.

"Ett område utmärkte sig extra.."

Kyrks personliga målsättning var att hitta lokaliseringar för totalt 700 vindkraftverk. Men det skulle snabbt visa sig finnas förutsättningar för fler, många fler...

- Ganska snart utkristalliserades sig en rad platser. Ett område som utmärkte sig extra klart och tydligt var ett höglänt stråk i Markbygden väster om Piteå. Vi diskuterade också ingående innehållet i rapporten med Hans Bergström, forskare och chef vid meteorologiska institutionen vid Uppsala universitet, minns Kyrk.

Redan 2003 satte Svevind upp mätutrustning på Önusberget, 3,5 mil väster om Piteå. Resultaten bekräftade vad den så kallade MIUU-rapporten från Uppsala universitet visat.

Utöver goda vindförhållanden så hade Markbygden ytterligare fördelar, som få motstående intressen, få boende och närhet till kraftledning som korsade området.

Gigantiska planer tar form

Tillsammans med sina kollegor och affärspartners, Wolfgang Kropp och Wolfgang Degelmann, började Kyrk skissa på storslagna planer - Markbygden skulle bli platsen för Europas största landbaserade vindkraftspark.

Parallellt arbetade Svevind även med ett antal mindre parker, bland annat på Gabrielsberget utanför Nordmaling, Granberget i Robertsfors kommun och i Hörnefors söder om Umeå. Granberget och Hörnefors såldes efter tillståndsgivningen till andra intressenter som uppförde verken.

På Gabrielsberget står i dag 40 vindkraftverk som driftas och ägs av Svevind tillsammans med den tyska turbintillverkaren Enercon. Dessutom har Svevind ett vindkraftverk i Latikberg mellan Villhelmina och Lycksele.

I Markbygden finns en pilotpark på tolv verk på höjden Dragaliden mellan byarna Koler och Långträsk.

Stora saker börjar hända

- Men det är nu stora saker börjar hända, säger Kyrk efter att dotterbolaget Markbygden Vind AB (även detta bolag samägs

av Svevind och Enercon) nyligen fått tillstånd av mark- och miljödomstolen för 314 verk.

Redan till sommaren ska de första 36 resas. Året därefter ytterligare 70. Samtidigt pågår förberedelsearbetet för ytterligare två etapper som så småningom ska resultera i över 1 100 vindkraftverk i Markbygden.

- Tillståndsansökan för etapp två lämnas in i början av 2013 och vi har genomfört en naturvärdesinventering för etapp tre, berättar Helena Karlsson, projektutvecklare på Svevind.

Tålmodsprövande arbete

Den som arbetar med vindkraftsetableringar bör vara utrustad med en stor portion tålmod. Tillståndsprcesserna är segdragna.

- Gabrielsberget började vi med 2002 och den parken stod klar i hösten 2012, förklarar Kyrk.

Det tar alltså ungefär tio år för de byråkratiska kvarnarna att mala.

- Därför blir man lika euforisk varje gång ett tillstånd blir klart. Många känslor frigörs eftersom mycket arbete lagts ner under lång tid. Det känns som en seger för hela vårt team på Svevind, berättar Kyrk.

Fullt utbyggd kommer vindkraftsparken i Markbygden att producera mellan 8 och 12 Terawattimmar. Det motsvarar två kärnkraftsreaktorer. För att uppnå motsvarande elproduktion genom vattenkraft krävs, som jämförelse, en utbyggnad av Pite, Kalix, Byske och Åby älvar.

Sorg mitt i all glädje

Kyrk vill rikta ett tack till lokalbefolkningen i Markbygden och samebyn Östra Kikkejaur som har sina renbetesmarker i området.

- De utgör en stor del av framgången. Vi har verkligen känt ett stort stöd bland eldsjälarna. Gemensamt har vi försökt hitta breda och bra lösningar som gagnar alla. Vi känner ett ansvar för människorna i bygden och samebyn. De kommer att få ekonomisk nytta av vindkraftsparken.

Men mitt i all glädje drabbades Kyrk, Svevind och alla övriga inblandade i projektet den 3 november av stor sorg. Sven-Erik Lindström, som länge arbetat för utvecklingen av byn Långträsk och Markbygden, avled efter en längre tids sjukdom.

- För mig blev han en nära vän. Att Sven-Erik inte längre finns bland oss innebär en stor förlust för hans närmaste, för mig personligen och för hela bygden. Vi är många som sörjer honom och som kommer att sakna hans närvaro i olika sammanhang, betonar Kyrk.

Svevind skapar hundratals jobb

Byarna i Markbygden, som sedan skogsbrukets glansdagar sakta avfolkats, kommer att få uppleva en rusch som inte skådats på 60 år. Redan till sommaren kommer över hundra personer att vara sysselsatta med vindkraftsbygget i Markbygden. Svevind har vuxit från ett litet projektbolag till en av de verkligt stora aktörerna inom vindkraftsindustrin och produktionen av förnybar energi.

Den egna personalstyrkan har vuxit från två anställda till 16 på 4 år.

- Fast vi är fortfarande ett litet bolag, betonar Kyrk.

Men arbetet som Svevinds 16 anställda gör skapar i sin tur sysselsättning för hundratals andra när; vägar ska anläggas, komponenter transporteras, fundament gjutas, tornen resas och turbinerna monteras. Dessutom bidrar vindkraftsetableringarna till ökad handel och boende i de områden som berörs.

- Min yrkesmässiga resa med Svevind har varit väldigt intressant, lärorik och utvecklande. Även på ett personligt plan, säger Per Olofsson, drift- och IT-chef.

Olofsson anställdes för att bygga upp IT-miljön hos Svevind.

Till en början var han ensam. I dag är de tre på avdelningen som sköter driften av Svevinds vindkraftsparker och IT.

- Expansionen märks tydligt. Eftersom jag själv är natur- och miljöintresserad känns det bra att vara delaktig i en verksamhet som sköter driften av Svevinds vindkraftsparker och IT. bidrar till förnybar energi och en hållbar utveckling, säger Olofsson.

Svevind har numera även etablerat sig på andra sidan Kvarnen. Där projekteras en vindkraftspark med 20 verk norr om den finska staden Vasa.

Fakta Svevind:

Svevind är ett privatägt företag inom vindkraftbranschen med säte i norra Sverige. Företaget planerar, utvecklar, säljer och driver landbaserade vindkraftsprojekt. Projekten varierar i storlek och omfattar allt ifrån enskilda till flera hundra verk. Svevind letar lämpliga lokaliseringar med hänsyn till rådande vindförutsättningar, ledningsnät, förekomst av motstående intressen samt utvecklingsmöjligheter för bygden.

Därefter planeras anläggningens utformning och underlag för tillståndsansökan tas fram. Utredningsarbetet görs i samråd med berörda privatpersoner, organisationer och myndigheter. För vindberäkningar, planering, projektering, samråd och miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) anlitar Svevind konsulter som är specialiserade inom respektive område.

När projektbeskrivningar och MKB är färdiga görs tillståndsansökan eller bygganmälan.

Svevind Holding AB bildar för vart och ett av projekten ett dotterbolag som ansvarar för projekteringen. Även uppförande och ägande kan ske inom Svevind Holding AB:s dotterbolag.

När anläggningen fått tillstånd kan Svevind Holding AB eller det aktuella dotterbolaget sälja hela eller delar av projektet eller behålla det för anläggning och drift i egen regi.

Svevind genomför noggranna kalkyler för att säkra att avkastningen ska bli så god som möjligt och utarbetar metoder för att närboende också ska få fördelar av vindkraften.